

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2010. február 4. *

A C-14/09. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Berlin (Németország) a Bírósághoz 2009. január 12-án érkezett, 2008. december 10-i határozatával terjesztett elő az előtte

Hava Genc

és

a Land Berlin

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: J. N. Cunha Rodrigues tanácselnök (előadó), P. Lindh, A. Rosas, A. Ó Caoimh és A. Arabadjiev bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a német kormány képviselőjében M. Lumma és N. Graf Vitzthum, meghatalmazotti minőségben

- a dán kormány képviselőjében J. Liisberg és R. Holdgaard, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében V. Kreuzsitz és G. Rozet, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat (a továbbiakban: 1/80 határozat) 6. cikke (1) bekezdésének értelmezésére irányul. A Társulási Tanácsot az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló, egyrészről a Török Köztársaság, másrészről az EGK tagállamai és a Közösség által 1963. szeptember 12-én Ankarában aláírt, a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal (HL 1964. 217., 3685. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 10. o., a továbbiakban: EGK–Törökország társulási megállapodás) megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodás létesítette.
- 2 E kérelmet a H. Genc török állampolgár és a Land Berlin között németországi tartózkodási engedélye meghosszabbításának megtagadása miatt folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 Az 1/80 határozat 6. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A családtagok szabad munkavállalásra való jogosultságáról szóló 7. cikk sérelme nélkül, valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló ebben a tagállamban:

- egy év rendes foglalkoztatás után jogosult arra, hogy munkavállalási engedélyét ugyanannál a munkáltatónál megújítsa, amennyiben munkaviszonyban áll;

- három év rendes foglalkoztatás után – és a közösségi tagállamok munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel – jogosult arra, hogy ugyanazon foglalkozás vonatkozásában a választása szerinti munkáltatónál jelentkezzen bármely, rendes feltételek mellett meghirdetett és e tagállam munkaügyi hatóságánál bejelentett állásajánlatra;

- négy év rendes foglalkoztatás után jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő munkavállalásra.”

4 Az említett határozat 7. cikke ekként rendelkezik:

„Valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagja, aki engedélyt kapott arra, hogy a munkavállalóhoz költözzön:

- jogosult – a Közösség tagállamai munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel – bármely állásajánlatra jelentkezni, amennyiben ott már legalább három éve jogszerűen lakóhellyel rendelkezik;

- jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő szabad munkavállalásra, amennyiben ott legalább öt éve jogszerűen lakóhellyel rendelkezik.

A török munkavállaló gyermeke, aki a fogadó államban szakmai képzést szerzett, az érintett tagállamban való tartózkodásának időtartamától függetlenül jelentkezhet bármely állásajánlatra, amennyiben egyik szülője az érintett tagállamban legalább három évig jogszerűen munkaviszonyban állt.”

- 5 Az 1/80 határozat 14. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„E szakasz rendelkezéseit a közrend, a közbiztonság és a közegészség miatt indokolt korlátozásokra is figyelemmel kell alkalmazni.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 6 Az 1966-ban született H. Genc 2000. július 7-én érkezett Németországba a már ebben a tagállamban élő, török állampolgársággal rendelkező házastársához költözés céljából kiadott vízummal.
- 7 Az ezt követő évek során tartózkodási engedélyt és határozatlan idejű munkavállalási engedélyt kapott. Férje először munkavállalóként dolgozott, 2003. május 5-én pedig önálló vállalkozói tevékenységbe kezdett.

- 8 Egy közelebről nem ismert időpontban a házaspár különköltöztek; közös bejelentett címmel 2004. január 12-ig rendelkeztek. Ugyanakkor H. Genc utoljára 2005. augusztus 1-jén kapott családegyesítés céljából tartózkodási engedélyt 2 éves érvényességi időtartamra a 2004. július 30-i Aufenthaltsgesetz (a külföldiek tartózkodásáról szóló törvény, BGBl. 2004. I., 1950. o.) 30. §-a alapján.
- 9 H. Gencet 2004. június 18. óta részmunkaidőben takarítóként foglalkoztatják az L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH-nál. A 2007. november 9-én írásba foglalt munkaszerződés alapján a heti munkaidő 5,5 óra, 7,87 euró órabér mellett. E szerződés 28 nap fizetett szabadsághoz való jogot és betegség esetén a munkabérfizetés fenntartását írja elő. Az említett szerződésre továbbá az alkalmazandó kollektív szerződés rendelkezései vonatkoznak. H. Genc ebből a munkajogviszonyból kb. 175 euró havi átlagbérré tett szert.
- 10 H. Genc 2007. augusztus 7-én tartózkodási engedélyének újabb meghosszabbítását kérte. Ekkoriban a munkájából származó keresete mellett folyamatosan igénybe vette a Sozialgesetzbuch II. (a szociális biztonságról szóló német törvénykönyv II. könyve) alapján járó szociális juttatásokat. E juttatások folyósítását H. Genc kérelmére 2008 májusában felfüggesztették.
- 11 A Landesamt für Bürger- und Ordnungsangelegenheiten Berlin (berlini tartományi általános közigazgatási és rendészeti hatóság) 2008. február 4-i határozatával elutasította a tartózkodási engedély meghosszabbítását és H. Genc kiutasítását helyezte kilátásba. E közigazgatási hatóság szerint H. Genc nem hivatkozhat az 1/80 határozatra, mivel nem felel meg az említett határozat 6. cikkében előírt feltételeknek. Tekintettel ugyanis az L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH-nál töltött munkaórák rendkívül alacsony számára, H. Genc szakmai tevékenységét nem lehet rendes foglalkoztatásnak tekinteni. H. Genc az 1/80 határozat 7. cikke első mondatának első franciabekezdése szerinti jogokat sem szerezheti meg, mivel házastársa 2003 májusában önálló vállalkozóvá válva, már nem volt jelen munkavállalóként a munka-

erőpiacon. Az alapügy felperesének Németországi Szövetségi Köztársaság területen történő további maradását egyéb, védelemre érdemes érdekek nem indokolják.

12 H. Genc 2008. február 22-én e határozat ellen keresetet nyújtott be a Verwaltungsgericht Berlinhez (berlini közigazgatási bíróság). Többek között ideiglenes intézkedést kért, amelyet megítéltek számára.

13 Ezt követően H. Genc bemutatott egy 2008. április 30-i keltű, 2008. május 2-án hatályba lépő, határozatlan időre szóló munkaszerződést, amely alapján irodai kisegítőként alkalmazták heti 25 órás munkaidőben, havi nettó 422 euró munkabérért.

14 Mivel a Verwaltungsgericht Berlin úgy vélte, hogy ilyen körülmények között az előtte felmerült jogvita megoldása érdekében szükség van az uniós jog értelmezésére, felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal végett az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1. Az a török állampolgár, aki egy tagállam rendes munkaerőpiacához tartozik, és tartósan olyan szolgáltatásokat nyújt egy másik személy javára és annak irányítása alatt, amelyek bizonyos gazdasági értékkel rendelkeznek, és amelyekért ellenszolgáltatásként díjazást kap, akkor is munkavállalónak minősül-e az 1/80 határozat (...) 6. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha a szakmai tevékenység időbeli terjedelme egy teljes munkaidőben foglalkoztatott személy kollektív szerződés szerinti munkaidejének csak kb. 14%-át teszi ki (jelen esetben 5,5 órát a heti 39 órás munkaidőből) és az ebből a tevékenységből származó egyedüli keresete csak kb. 25%-át teszi ki a megélhetés biztosításához szükséges, a tagállam nemzeti joga alapján megállapított összegnek (jelen esetben kb. 175 euro a kb. 715 euróból)?

Az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén:

2. Egy török állampolgár akkor is hivatkozhat-e az őt munkavállalóként megillető, az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése szerinti, számára az EGK–Törökország társulási megállapodásból eredő, szabad mozgáshoz való jogára, ha a beutazás tartózkodási célja (jelen esetben a házastárshoz költözés) megszűnt, a részes államban történő maradást indokoló egyéb védelemre érdemes érdekek nem állnak fenn, és egy csekély mértékű tevékenység részes államban történő folytatásának lehetősége nem tekinthető az ottmaradás indokának, különösen mivel az érintett nem tett komoly erőfeszítéseket azért, hogy a szociális ellátások igénybevétele nélkül gazdaságilag tartósan beilleszkedjen megélhetésének biztosítása érdekében?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 15 A kérdést előterjesztő bíróság e kérdésével lényegében arra vár választ, hogy egy török állampolgár, aki egy tagállam rendes munkaerőpiacához tartozik, és tartósan olyan szolgáltatásokat nyújt egy másik személy javára és annak irányítása alatt, amelyekért ellenszolgáltatásként díjazást kap, akkor is munkavállalónak minősül-e az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha e szakmai tevékenység időbeli terjedelme egy teljes munkaidőben foglalkoztatott személy kollektív szerződés szerinti munkaidéjének csak kb. 14%-át teszi ki, és az ebből a tevékenységből származó egyedüli keresete csak kb. 25%-át teszi ki a megélhetés biztosításához szükséges, a tagállam nemzeti joga alapján megállapított összegnek.

- 16 Az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében három feltételnek kell megfelelniük azoknak a török állampolgároknak, akik a fogadó tagállamban az e rendelkezésben előírt jogokkal kívánnak élni, jelesen a munkavállalói minőségnek, a rendes munkaerőpiachoz való tartozásnak, valamint rendes foglalkoztatás meglétének.
- 17 Az állandó joggyakorlat arra következtet az EGK–Törökország társulási megállapodás 12. cikkének és az 1970. november 23-án Brüsszelben aláírt, a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel (HL L 293., 1. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített kiegészítő jegyzőkönyv 36. cikkének szövegéből, valamint az 1/80 határozat célkitűzéséből, hogy az EK 48. és 49. cikkben (jelenleg, módosítás után EK 39. és 40. cikk), valamint az EK 50. cikkben (jelenleg EK 41. cikk) elfogadott elveket a lehető legnagyobb mértékben ki kell terjeszteni az említett határozat által elismert jogokban részesülő török állampolgárokra (lásd ebben az értelemben különösen a C-434/93. sz. Bozkurt-ügyben 1995. június 6-án hozott ítélet [EBHT 1995., I-1475. o.] 14., 19. és 20. pontját, valamint a C-275/02. sz. Ayaz-ügyben 2004. szeptember 30-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-8765. o.] 44. pontját).
- 18 Annak vizsgálata céljából, hogy az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő első feltétel teljesül-e, a munkavállaló fogalmának uniós jogban meglévő értelmezésére kell hivatkozni.
- 19 Amint azt a Bíróság több alkalommal kimondta, az EK 39. cikk szerinti „munkavállaló” fogalma önálló uniós jogi tartalommal bír, és azt nem lehet megszorító módon értelmezni. „Munkavállalónak” kell tekinteni minden olyan személyt, aki valóságos és tényleges tevékenységet végez, kivéve az olyan mértékben jelentéktelen tevékenységeket, amelyek pusztán kiegészítőnek és járulékosnak tekinthetők. A Bíróság ítélezési gyakorlata szerint a munkaviszony jellemzője az a körülmény, hogy valamely személy meghatározott ideig, más javára és irányítása alatt, díjazás ellenében szolgáltatást nyújt (lásd különösen a 66/85. sz. Lawrie–Blum-ügyben 1986. július 3-án hozott ítélet [EBHT 1986., 2121. o.] 16. és 17. pontját, valamint a C-228/07. sz. Petersen-ügyben 2008. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6989. o.] 45. pontját).

- 20 Sem a javadalmazás korlátozott mértéke, sem a kifizetésére szolgáló pénzforrások eredete, sem az, ha az érintett személy megélhetésének biztosítása végett más módokon – például a lakóhely szerinti tagállam állami forrásaiból finanszírozott segély révén – próbálja kiegészíteni díjazását, nem jár semmiféle kihatással az uniós jog szerinti munkavállalói minőségre (lásd ebben az értelemben a 139/85. sz. Kempf-ügyben 1986. június 3-án hozott ítélet [EBHT 1986., 1741. o.] 14. pontját, a 344/87. sz. Bettray-ügyben 1989. május 31-én hozott ítélet [EBHT 1989., 1621. o.] 15. pontját, valamint a C 10/05. sz., Mattern és Cikotic ügyben 2006. március 30-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-3145. o.] 22. pontját).
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság – mivel megállapította, hogy H. Genc valamely munkáltató javára és irányítása alatt díjazás ellenében nyújt szolgáltatást – e tény alapján kimondta a munkavállalói jogviszony valamennyi alkotóelemének – azaz az alárendelt viszonynak és a díjazás fizetésének – fennállását (lásd ebben az értelemben a C-456/02. sz. Trojani-ügyben 2004. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-7573. o.] 22. pontját).
- 22 A nemzeti bíróság azt is szeretné tudni, hogy tekintettel az érintett által eltöltött munkaórák rendkívül alacsony számára, valamint a megélhetéshez szükséges összeget csak részben fedező, részére juttatott díjazásra, a H. Genc által folytatotthoz hasonló, csekély mértékű szakmai tevékenység alkalmas-e arra, hogy őt a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében munkavállalói jogállásúnak lehessen tekinteni.
- 23 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság a C-444/93. sz. Megner és Scheffel ügyben 1995. december 14-én hozott ítéletében (EBHT 1995., I-4741. o.) kimondta azt, hogy a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 7/79/EGK tanácsi irányelv (HL L 6., 1979. 1. 10., 24. o., magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet 215. o.) értelmében foglalkoztatottnak tekinthető-e két, Németországban takarítóként foglalkoztatott uniós polgár, akiknek heti munkaideje tíz óra, díjazásuk pedig nem haladja meg a havi referenciabázis egy hetedét.

- 24 Az említett ítéletben a Bíróság elvetette a német kormány azon érvelését, miszerint a csekély mértékben foglalkoztatott személyek nem minősülnek foglalkoztatottnak, mivel az ehhez hasonló foglalkoztatásból megszerzett alacsony jövedelmük nem teszi számukra lehetővé szükségleteik biztosítását (a fent hivatkozott Megner és Scheffel ügyben hozott ítélet 17. és 18. pontja).
- 25 A Bíróság ítéletében kimondta, hogy az a tény, hogy a munkavállaló jövedelme nem fedezi minden szükségletét, nem szünteti meg foglalkoztatotti minőségét, valamint hogy az a keresőtevékenység, amelyből eredő jövedelem alacsonyabb a létminimumnál vagy amely keresőtevékenység esetén a munka rendes időtartama még a heti tíz órát sem haladja meg, nem akadályozza meg, hogy az azt végző egyént az EK 39. cikk szerinti munkavállalónak tekintsék (lásd ebben az értelemben a C-213/05. sz. Geven-ügyben 2007. július 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-6347. o.] 27. pontját, valamint a fent hivatkozott Megner és Scheffel ügyben hozott ítélet 18. pontját).
- 26 Habár igaz az, hogy az a körülmény, hogy valamely munkaviszony keretében valaki csak rendkívül csekély számú órát dolgozik, az általa végzett tevékenységek mindössze kiegészítő és járulékos jellegét bizonyító elem lehet (a C-357/89. sz. Raulin-ügyben 1992. február 26-án hozott ítélet [EBHT 1992., I-1027. o.] 14. pontja), úgy – függetlenül a szakmai tevékenységből származó díjazás korlátozott mivolta, valamint az arra fordított munkaórák száma ellenére – nem zárható ki, hogy a szóban forgó munkaviszony átfogó értékelését követően a nemzeti hatóságok e tevékenységet ténylegesnek és valósnak találják, amely ekképpen lehetővé teszi, hogy a tevékenység végzője „munkavállalónak” minősüljön az EK 39. cikk értelmében.
- 27 H. Genc munkaviszonyának átfogó értékelése nem csupán a munka időtartamával és a jövedelemszinttel kapcsolatos elemek figyelembe vételét foglalja magában, hanem azokat is, amelyek a 28 napos fizetett szabadsághoz való joggal, betegség esetén a munkabérfizetés fenntartásával, a vonatkozó kollektív szerződésnek a munkaszerződésre történő alkalmazásával, valamint e személy ugyanazon vállalkozással meglévő szerződéses jogviszonya közel négy évvel való meghosszabbításával függnek össze.

- 28 Ez utóbbi elemek utalhatnak a szóban forgó szakmai tevékenység valós és tényleges jellegének jellegére.
- 29 A nemzeti bíróság mindazonáltal rámutat, hogy a Bíróság munkavállaló fogalmának értelmezése terén meglévő ítélkezési gyakorlata nem tartalmaz a munkaidő és a jövedelemszint tekintetében olyan meghatározott küszöböt, amelyen alatt valamely tevékenységet kiegészítőnek és járulékosnak kell tekinteni, továbbá hogy ez pontatlanságot eredményez a kiegészítő és járulékos tevékenység fogalma terén.
- 30 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EK 234. cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok között olyan együttműködést hoz létre, amely a feladatmegosztáson alapul, és olyan eszközt jelent, amelynek révén a Bíróság az uniós jog olyan értelmezését nyújtja a nemzeti bíróságok számára, amely az eléjük terjesztett jogviták eldöntéséhez szükséges (a C-260/00–C-263/00. sz., Lohmann és Medi Bayreuth egyesített ügyekben 2002. november 7-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-10045. o.] 27. pontja, valamint a C-259/05. sz., Omni Metal Service ügyben 2007. június 21-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-4945. o.] 16. pontja).
- 31 Az EK 234. cikk által létrehozott bírósági együttműködési rendszer egyik alapvető jellemzője az, hogy a Bíróság a közösségi jog értelmezésére vonatkozóan elé terjesztett kérdésre inkább elvont és általános értelemben válaszol, míg a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a Bíróságtól kapott választ figyelembe véve döntést hozzon az előtte folyó eljárásban (a C-162/06. sz., International Mail Spain ügyben 2007. november 15-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-9911. o.] 24. pontja).
- 32 A nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik azon következmények elemzése, amelyeket valamely munkajogviszonyt jellemző – különösen a jelen ítélet 27. pontjában felsorolt – elemek összessége esetlegesen gyakorolhat a H. Genc által végzett keresőtevékenység valós és tényleges jellegének, következőképpen pedig munkavállalói minőségének megállapítására. Ez a bíróság ugyanis az, amely a tényállásról közvetlen ismeretekkel egyedül rendelkezik, ennél fogva pedig legalkalmasabb arra, hogy a szükséges vizsgálatokat elvégezze.

33 A fenti megfontolások alapján az első kérdésre adandó válasz az, hogy az alapügy felperesével azonos helyzetben lévő személyek az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében munkavállalók, amennyiben a szóban forgó keresőtevékenység valós és tényleges jelleggel bír. A kérdést előterjesztő bíróságnak kell elvégeznie az annak megállapításához szükséges tényvizsgálatot, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben fennáll-e az említett helyzet.

A második kérdéstről

34 A kérdést előterjesztő bíróság e kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése szerinti török munkavállaló akkor is hivatkozhat-e a számára az EGK–Törökország társulási megállapodásból eredő, a szabad mozgáshoz való jogára, ha a fogadó tagállamba való beutazásának célja megszűnt, az ezen állam területén történő maradást indokoló egyéb védelemre érdemes érdekek nem állnak fenn, és csekély mértékű szakmai tevékenység ezen állam területén történő folytatásának lehetősége nem tekinthető ezen állampolgár említett állam területén maradása indokának.

35 Előzetesen fontos megállapítani azt, hogy kérdést előterjesztő bíróság – mivel második kérdésében „az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése szerinti török munkavállalóra” hivatkozott, arra a feltevésre alapozta az említett kérdést, hogy a jelen ügyben H. Genc megfelel az e rendelkezésben szereplő feltételeknek, azaz hogy a munkavállalói minőségen túlmenően a rendes munkaerőpiachoz tartozik, és rendes foglalkoztatással rendelkezik.

36 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében, mind az uniós jog tagállami belső joggal szembeni elsőbbségéből, mind pedig az 1/80 határozat 6. cikke (1) bekezdéséhez hasonló rendelkezés közvetlen hatályából az következik, hogy valamely tagállam nem módosíthatja egyoldalúan a török állampolgároknak a fogadó tagállam munkarőpiacára történő fokozatos integrációjára irányuló rendszer hatályát (lásd különösen

a C-1/97. sz. Birden-ügyben 1998. november 26-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-7747. o.] 37. pontját, valamint a C-188/00. sz. Kurz-ügyben 2002. november 22-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-10691. o.] 66. pontját).

- 37 A tagállamok tehát nem alkalmazhatnak valamely török állampolgárnak a területükön való tartózkodásával kapcsolatos, az uniós jog által az ilyen állampolgár részére kifejezetten biztosított jogok gyakorlását megakadályozó jellegű intézkedést.
- 38 Amennyiben a török állampolgár megfelel az 1/80 határozat valamely rendelkezésében szereplő feltételeknek, ezen okból kifolyólag pedig szabályszerűen beilleszkedett valamely tagállamba, a tagállam többé már nem rendelkezik azzal a lehetőséggel, hogy korlátozza e jogok alkalmazását, ha nem így lenne, elenyészne az említett határozat hatékony érvényesülése (lásd különösen a fent hivatkozott Birden-ügyben hozott ítélet 37. pontját, valamint a fent hivatkozott Kurz-ügyben hozott ítélet 68. pontját).
- 39 Még pontosabban az 1/80 határozat által a török állampolgároknak biztosított jogok elismerése nem függ attól, hogy eredetileg milyen okból biztosítottak számukra beutazási és tartózkodási jogot a fogadó tagállamban (lásd ebben az értelemben a C-237/91. sz. Kus-ügyben 1992. december 16-án hozott ítélet [EBHT 1992., I-6781. o.] 21. és 22. pontját, valamint a C-294/06. sz., Payir és társai ügyben 2008. január 24-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-203. o.] 29. pontját).
- 40 Ilyen körülmények között az 1/80 határozat 6. cikke a török munkavállalónak a fogadó tagállam munkaerőpiacához való hozzáférési jogának elismerését és ennek megfelelően e tagállamban való tartózkodáshoz fűződő jogát nem teszi függővé attól, hogy ez utóbbi milyen körülmények között szerezte meg a belépési és tartózkodási jogot.

- 41 A nemzeti bíróság továbbá jelzi, hogy H. Genc németországi tartózkodásának meghosszabbítását – a csekély mértékű gazdasági tevékenység folytatásának lehetőségéhez hasonlóan – egyéb védelemre érdemes érdekek nem indokolják.
- 42 E tekintetben elegendő emlékeztetni arra, hogy az 1/80 határozat által az ott megállapított feltételeket teljesítő török állampolgárok számára biztosított jogok csak két okból korlátozhatók, mégpedig vagy azért, mert a török migráns tagállam területén való jelenléte – személyes magatartása folytán – az ugyanezen határozat 14. cikkének (1) bekezdése értelmében vett közrendet, közbiztonságot vagy közegészséget ténylegesen és súlyosan veszélyeztetőnek minősül, vagy azért, mert az érintett jogos indok nélkül jelentős időtartamra elhagyta a fogadó tagállam területét (lásd ebben az értelemben a C-453/07. sz. Er-ügyben 2008. szeptember 25-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-7299. o.] 27. pontját).
- 43 Az előző pontban kifejtett korlátozások kimerítő jellegét kérdőjelezné meg, ha a nemzeti hatóságok az érdekelt tartózkodási jogát a tartózkodás indoklására alkalmas érdekekkel vagy a foglalkoztatás jellegével kapcsolatos további feltételekhez köthetnék. (lásd ebben az értelemben a C-337/07. sz. Altun-ügyben 2008. december 18-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-10323. o.] 63. pontját).
- 44 Az előzőekre tekintettel a második kérdésre adandó válasz az, hogy 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése szerinti török munkavállaló akkor is hivatkozhat a számára az EGK–Törökország társulási megállapodásból eredő, a szabad mozgáshoz való jogára, ha a fogadó tagállamba való beutazásának célja megszűnt. Amennyiben e munkavállaló megfelel az említett 6. cikk (1) bekezdésében szereplő feltételeknek, a fogadó tagállamban történő tartózkodáshoz fűződő joga nem köthető a tartózkodás indoklására alkalmas érdekekkel vagy a foglalkoztatás jellegével kapcsolatos további feltételekhez.

A költségekről

45 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az alapügy felperesével azonos helyzetben lévő személyek az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló megállapodás által létrehozott Társulási Tanácsnak a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében munkavállalók, amennyiben a szóban forgó keresőtevékenység valós és tényleges jelleggel bír. A kérdést előterjesztő bíróságnak kell elvégeznie az annak megállapításához szükséges tényvizsgálatot, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben fennáll-e az említett helyzet.
- 2) Az 1/80 határozat 6. cikkének (1) bekezdése szerinti török munkavállaló akkor is hivatkozhat a számára az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló megállapodásból eredő, a szabad mozgáshoz való jogára, ha a fogadó tagállamba való beutazásának célja megszűnt. Amennyiben e munkavállaló megfelel az említett 6. cikk (1) bekez-

désében szereplő feltételeknek, a fogadó tagállamban történő tartózkodáshoz fűződő joga nem köthető a tartózkodás indokolására alkalmas érdekekkel vagy a foglalkoztatás jellegével kapcsolatos további feltételekhez.

Aláírások